

Original Research Article

The Leadership of School Administrators Based on the Three Papanika Dhamma Principles Affecting Academic Administration under the Jurisdiction of the Nakhon Pathom Secondary Educational Service Area Office

ภาวะผู้นำของผู้บริหารสถานศึกษาตามหลักปาปนิกรรม 3 ที่ส่งผลต่อการบริหารงาน
วิชาการ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา นครปฐม

Tharnun Charoensaktanakul^{1*} & Phravuddhanavajiramedhi²

ฐานันตร์ เจริญศักดิ์ธนากุล^{1*} และ พระวัฒน์วชิรเมธี²

ARTICLE INFO

Name of Author &
Corresponding Author: *

1. Tharnun Charoensaktanakul*

ฐานันตร์ เจริญศักดิ์ธนากุล*
Mahamakut Buddhist University,
Thailand.

มหาวิทยาลัยมหาจุฬาราชวิทยาลัย
Email: tharnun.cha@gmail.com

2. Phravuddhanavajiramedhi

พระวัฒน์วชิรเมธี
Mahamakut Buddhist University,
Thailand.

มหาวิทยาลัยมหาจุฬาราชวิทยาลัย
Email: teerawit.pk@mbu.ac.th

คำสำคัญ:

ภาวะผู้นำของผู้บริหารสถานศึกษา, ปาปนิกรรม 3,
การบริหารงานวิชาการ

Keywords:

The Leadership of School Administrators,
Three Papanika Dhamma, Academic
Administration

Article history:

Received: 29/04/2025

Revised: 30/08/2025

Accepted: 18/09/2025

Available online: 11/11/2025

How to Cite:

Charoensaktanakul, T. &
Phravuddhanavajiramedhi. (2025). The
Leadership of School Administrators
Based on the Three Papanika Dhamma
Principles Affecting Academic
Administration under the Jurisdiction of
the Nakhon Pathom Secondary
Educational Service Area Office. *Journal
Dhamma for Life*, 31(4), 617-628.

ABSTRACT

The purposes of this research were: 1) to study the leadership of school administrators based on the three principles of Papanika Dhamma under the Secondary Educational Service Area Office, Nakhon Pathom, 2) to examine the academic administration of schools under the Secondary Educational Service Area Office, Nakhon Pathom and, 3) to study the leadership of school administrators based on the three principles of Papanika Dhamma and its impact on the academic administration of schools under the Secondary Educational Service Area Office, Nakhon Pathom. The sample group consisted of 58 school administrators and 259 teachers, totaling 317 respondents. The research instrument was a questionnaire, and data were analyzed using statistical software. The statistical methods applied included Frequency, Percentage, Arithmetic Mean, Standard Deviation, and hypothesis testing using Stepwise Multiple Regression Analysis. The results of this research were as follows: 1. The educational administrators' leadership based on the three principles of Papanika Dhamma under the Secondary Educational Service Area Office, Nakhon Pathom in overall was at the highest level. When considering each aspect individually, all are also at the highest level. In descending order, the leadership aspects are ranked as follows: Chakkhuma (visionary leadership), Nissayasampanno (collaborative leadership), and Vidhuro (expertise-driven leadership), respectively. 2. The academic administration under the Secondary Educational Service Area Office, Nakhon Pathom in overall was at the highest level. The aspects ranked from highest to lowest were as follows: creating a learning-supportive atmosphere and culture, developing students' potential, setting directions for change, supervision

and evaluation of teaching performance, enhancing teachers' professional development and, curriculum instructional management, respectively. 3. The leadership of school administrators based on the three principles of Papanika Dhamma impact on academic administration under the Secondary Educational Service Area Office, Nakhon Pathom was statistically significant at the .05 level. The leadership aspects, ranked by importance, were Chakkhuma Leadership and Vidhuro Leadership. The multiple correlation coefficient (Multiple R) was .941, with these variables collectively predicting 88.6% ($R^2 = .886$) of the academic administration under the Secondary Educational Service Area Office, Nakhon Pathom. Forecast equations in raw score form $\hat{y}_{tot} = .085 + .040 (X_2) + .046 (X_1)$ ($R^2 = .886$) Forecast equations in standard score form $\hat{z}y = .721 (zx_1) + .234 (zx_2)$ ($R^2 = .886$)

บทคัดย่อ

วิทยานิพนธ์นี้มีวัตถุประสงค์ ดังนี้ 1) เพื่อศึกษาภาวะผู้นำของผู้บริหารสถานศึกษาตามหลักปาปนิกรรม 3 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา นครปฐม 2) เพื่อศึกษาการบริหารงานวิชาการของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา นครปฐม และ 3) เพื่อศึกษาภาวะผู้นำของผู้บริหารสถานศึกษาตามหลักปาปนิกรรม 3 ที่ส่งผลต่อการบริหารงานวิชาการของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา นครปฐม กลุ่มตัวอย่าง คือ ผู้บริหารสถานศึกษา 58 คน ครูผู้สอน 259 คน รวมผู้ให้ข้อมูลทั้งสิ้นจำนวน 317 คน เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยเป็นแบบสอบถาม วิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้โปรแกรมสำเร็จรูป สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล ได้แก่ ค่าความถี่ (Frequency) ค่าร้อยละ (Percentage) ค่าเฉลี่ย (Arithmetic Mean) ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation) การทดสอบสมมุติฐาน ใช้การวิเคราะห์การถดถอยพหุคูณแบบขั้นตอน (Stepwise multiple regression analysis) ผลการวิจัยพบว่า 1. ภาวะผู้นำของผู้บริหารสถานศึกษาตามหลักปาปนิกรรม 3 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา นครปฐม ภาพรวมอยู่ในระดับมากที่สุด เมื่อพิจารณารายด้านอยู่ในระดับมากที่สุดทุกด้าน เรียงลำดับจากมากไปหาน้อยดังนี้ ภาวะผู้นำด้านจักษุมา ภาวะผู้นำด้านนิสสัยสัมปโน และภาวะผู้นำด้านวิจิโร ตามลำดับ 2. การบริหารงานวิชาการ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา นครปฐม โดยภาพรวมอยู่ในระดับมากที่สุด เรียงลำดับจากมากไปหาน้อยดังนี้ การสร้างบรรยากาศและวัฒนธรรมที่เอื้อต่อการเรียนรู้ การพัฒนาศักยภาพของวิชาการ การกำหนดทิศทางการเปลี่ยนแปลง การนิเทศและการประเมินผลปฏิบัติการสอน การพัฒนาครูให้เป็นครูมืออาชีพ และการบริหารหลักสูตรการเรียนการสอน ตามลำดับ 3. ภาวะผู้นำของผู้บริหารสถานศึกษาตามหลักปาปนิกรรม 3 ที่ส่งผลต่อการบริหารงานวิชาการ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา นครปฐม อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 เรียงลำดับความสำคัญ ได้แก่ ภาวะผู้นำด้านจักษุมา และภาวะผู้นำด้านวิจิโร มีค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์พหุคูณ (Multiple R) เท่ากับ .941 ซึ่งตัวแปรได้ร่วมกันทำนายการบริหารงานวิชาการ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา นครปฐม ได้ร้อยละ 88.6 ($R^2 = .886$) สมการพยากรณ์ในรูปคะแนนดิบ $\hat{y}_{tot} = .085 + .040 (X_2) + .046 (X_1)$ ($R^2 = .886$) สมการพยากรณ์ในรูปคะแนนมาตรฐาน $\hat{z}y = .721 (zx_1) + .234 (zx_2)$ ($R^2 = .886$)

บทนำ

แผนการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2560 – 2579 ได้กำหนดวิสัยทัศน์ (Vision) ไว้ว่า “คนไทยทุกคนได้รับการศึกษาและเรียนรู้ตลอดชีวิตอย่างมีคุณภาพ ดำรงชีวิตอย่างเป็นสุข สอดคล้องกับหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง และการเปลี่ยนแปลงของโลกศตวรรษที่ 21” (แผนการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2560 - 2579, 2560) อีกทั้งแผนพัฒนาการศึกษาขั้นพื้นฐาน พ.ศ. 2566 - 2570 ได้กำหนดวิสัยทัศน์ (Vision) ไว้ว่า “ผู้เรียนมีความรู้และสมรรถนะที่จำเป็น มีความสุข และมีเป้าหมาย ได้รับการพัฒนาอย่างมีคุณภาพ เพื่อพัฒนาตนเองได้เต็มศักยภาพ เพื่อเป็นรากฐานในการพัฒนาประเทศ โดยมีเป้าหมายคือ ผู้เรียนได้รับการศึกษาที่มีคุณภาพตามมาตรฐาน เป็นผู้เรียนรู้ ผู้ร่วมสร้างสรรค์นวัตกรรม และเป็นพลเมืองที่เข้มแข็งของประเทศ (แผนพัฒนาการศึกษาขั้นพื้นฐาน พ.ศ. 2566 – 2570, 2565)

กลไกสำคัญที่จะทำให้องค์กรดำเนินไปสู่เป้าหมายที่ตั้งงาม คือ “ผู้นำ” เนื่องจากผู้นำมีบทบาทในการกำหนดนโยบายบริหารจัดการ รวมถึงความคิดริเริ่มในการวางแผน กำกับ และดำเนินการปรับปรุงแก้ไขปัญหาให้บรรลุเป้าหมายขององค์กร ดังนั้น ผู้นำจึงเป็นผู้มีอิทธิพลที่ส่งผลต่อความเป็นไปขององค์กรในทุกด้าน ทั้งด้านการบริหารและการจัดการบุคลากรด้วยเหตุนี้ ทุกองค์กรจึงจำเป็นต้องมีผู้นำที่ดี ซึ่งการประยุกต์ใช้หลักธรรมในพระพุทธศาสนาใช้ในชีวิตรประจำวัน จะช่วยให้เกิดสติปัญญาตามเจตนารมณ์ของแต่ละบุคคล ระดับการเรียนรู้ในพระพุทธศาสนาแบ่งเป็นหลายชั้น ทั้งศีลธรรมเบื้องต้น ขั้นกลาง และขั้นสูง การนำหลักธรรมมาประยุกต์ใช้กับการบริหารงาน จะช่วยแก้ไขปัญหาสังคมได้ในระดับหนึ่ง ดังปรากฏตามสื่อต่าง ๆ ในปัจจุบัน ดังนั้น “การมีผู้นำที่ประพฤติตามหลักพระพุทธศาสนา” จึงเป็นสิ่งจำเป็นอย่างยิ่งในการนำพาองค์กรไปสู่เป้าหมายอย่างมีประสิทธิภาพ (เจ้าอธิการอริยมุนี สุภกิจโจ (แก้วอุดม), 2558)

ผู้บริหารสถานศึกษา เป็นบุคคลสำคัญในการขับเคลื่อนสถานศึกษาไปสู่การพัฒนา หากผู้บริหารมีภาวะผู้นำ มีการวางแผน กำหนดแนวทาง สนับสนุน ช่วยเหลือ และมีวิสัยทัศน์ ตลอดจนสามารถกระตุ้นและชี้นำบุคคลหรือกลุ่มบุคคลให้ปฏิบัติงานจนบรรลุเป้าหมายได้ จะส่งผลให้องค์กรเกิดประสิทธิผลสูงสุด (เพ็ญภา พลัฒิม, 2559: 11) ทั้งนี้ ภาวะผู้นำหมายถึงกระบวนการในการใช้อิทธิพลต่อบุคคลอื่นเพื่อให้เกิดพฤติกรรมตามที่ต้องการ ภาวะผู้นำจึงขึ้นอยู่กับความสามารถในการโน้มน้าวใจผู้ตาม และการบรรลุเป้าหมายของกลุ่ม ผู้นำคือบุคคลที่มีอิทธิพลสูงสุดในกลุ่ม อาจมาจากการเลือกตั้ง การแต่งตั้ง หรือการยกย่องจากสมาชิกกลุ่ม เพื่อให้ทำหน้าที่ชี้แนะและช่วยเหลือจนบรรลุเป้าหมายร่วมกัน (คชาภรณ์ เสริมศรี, 2557: 14) การบริหารงานของผู้บริหารสามารถอาศัยแนวทางตามทฤษฎีการบริหารที่ได้รับการยอมรับในระดับสากล อย่างไรก็ตาม การบริหารที่ยึดแต่ทฤษฎีเพียงอย่างเดียว อาจทำให้ขาดคุณธรรมและจริยธรรม ส่งผลให้การบริหารไม่ประสบความสำเร็จตามที่คาดหวัง การผสมผสานระหว่างทฤษฎีการบริหารสมัยใหม่กับหลักคำสอนทางศาสนา จะช่วยเสริมสร้างทักษะการบริหารให้มีความสมบูรณ์และมีประสิทธิภาพมากขึ้นพระพุทธศาสนาสอนให้คนมีคุณธรรมและจริยธรรม การนำหลักธรรมมาใช้ในการบริหาร จะทำให้เกิดความอ่อนนุ่ม ยืดหยุ่น และสามารถปรับตัวตามสถานการณ์ได้อย่างเหมาะสม

จากที่กล่าวมาข้างต้นนั้น จะเห็นว่าผู้บริหารสถานศึกษาต้องมีภาวะผู้นำ มีการบริหารงานผสมผสานหลักการทางทฤษฎีต่างๆ ของการบริหารเข้ากับหลักการทางคำสอนศาสนาเชื่อว่าจะทำให้เสริมสร้างทักษะการบริหารงานได้ดีและสมบูรณ์ยิ่งขึ้น โดยนำหลักธรรมที่ใช้ในการบริหารเพื่อให้เกิดประโยชน์สูงสุดและบรรลุเป้าหมายที่ปรากฏ คือ หลักปาปณิกรรม 3

การพัฒนาการบริหารและการจัดการศึกษาของสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา นครปฐม ด้วยหลักปาปณิกรรมสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา นครปฐม ได้จัดทำรายงานผลการดำเนินงานประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2565 พบว่ามีปัญหาและอุปสรรคหลายประการที่จำเป็นต้องเร่งแก้ไขและพัฒนา ได้แก่ การขาดบุคลากรที่มีความรู้เฉพาะทาง การขาดประสบการณ์ในการปฏิบัติงาน ความล่าช้าในการเบิกจ่ายงบประมาณ

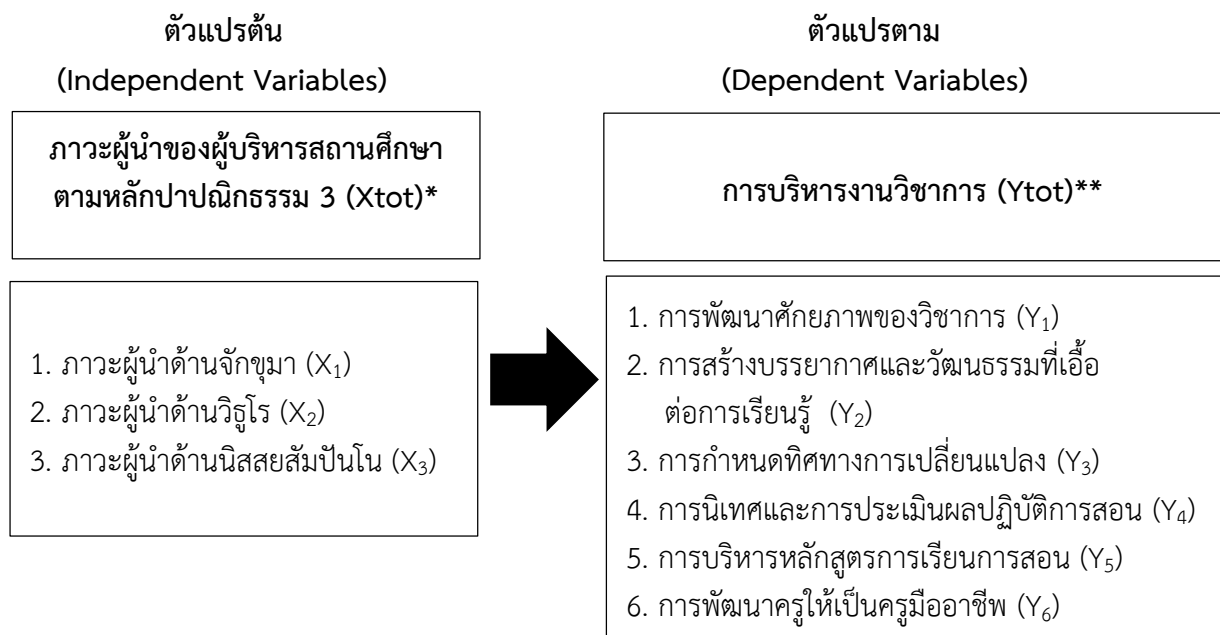
ศูนย์ดัชนีการอ้างอิงวารสารไทย
Thai Journal Citation Index Centre

<https://so08.tci-thaijo.org/index.php/dhammalife/index>

และความไม่พร้อมของอาคารสถานที่และครุภัณฑ์ อีกทั้งยังประสบปัญหาด้านคุณธรรมและความโปร่งใสในการดำเนินงาน โดยการประเมิน ITA อยู่ในระดับ B นอกจากนี้ จากการประเมินการบริหารและการจัดการศึกษาขั้นพื้นฐานในปีงบประมาณ พ.ศ. 2566 พบว่าการบริหารจัดการโรงเรียนคุณภาพและการใช้ทรัพยากรร่วมกันยังไม่ปรากฏผลลัพธ์ที่ชัดเจนเป็นรูปธรรม และการประเมินด้านการบริหารงานวิชาการก็อยู่ในระดับ "คุณภาพ: ปรับปรุง" สะท้อนถึงความจำเป็นในการพัฒนาอย่างเร่งด่วน จากสภาพปัญหาดังกล่าว แสดงให้เห็นว่าการบริหารงานและภาวะผู้นำของผู้บริหารในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา นครปฐม ต้องได้รับการปรับปรุง โดยเน้นการพัฒนาด้านการวางวิสัยทัศน์ การบริหารจัดการเชิงระบบ และการเสริมสร้างความโปร่งใสตรวจสอบได้ แนวทางสำคัญที่เสนอในการพัฒนา คือ การน้อมนำ หลักปาปณิกรรม 3 ประการ มาประยุกต์ใช้ได้แก่ จักขุมา การมีวิสัยทัศน์กว้างไกล มองเห็นโอกาสและอุปสรรคในอนาคต วิธูโร ความเชี่ยวชาญในการบริหารจัดการงานอย่างมืออาชีพ นิสสยสัมปโน การสร้างความร่วมมือและพึ่งพาอาศัยกันในองค์กร

การประยุกต์ใช้หลักธรรมดังกล่าวจะช่วยให้การดำเนินงานมีความเป็นระบบ มีประสิทธิภาพ โปร่งใสตรวจสอบได้ และนำไปสู่การยกระดับผลการประเมินการปฏิบัติงานในระดับ "ดีเยี่ยม" ตลอดจนส่งเสริมการพัฒนาคุณภาพการศึกษาของสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา นครปฐม ในอนาคตอย่างยั่งยืน

แนวคิดและทฤษฎีที่เกี่ยวข้องกับงานวิจัย กรอบแนวคิดการวิจัย

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

เพื่อให้สอดคล้องกับปัญหาวิจัย ผู้วิจัยจึงได้กำหนดวัตถุประสงค์ของการวิจัย ดังนี้

1. เพื่อศึกษาภาวะผู้นำของผู้บริหารสถานศึกษาตามหลักปาปณิกรรม 3 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา นครปฐม
2. เพื่อศึกษาการบริหารงานวิชาการของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา นครปฐม

3. เพื่อศึกษาภาวะผู้นำของผู้บริหารสถานศึกษาตามหลักปาปนิกรรม 3 ที่ส่งผลต่อการบริหารงานวิชาการของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา นครปฐม

ระเบียบการวิจัย

เพื่อให้การวิจัยครั้งนี้มีประสิทธิภาพและเป็นไปตามวัตถุประสงค์ของการวิจัย ผู้วิจัยได้กำหนดระเบียบวิธีการวิจัย ซึ่งประกอบด้วย การออกแบบการวิจัย ตัวแปรที่ใช้ในการวิจัย ประกอบด้วย ตัวแปรพื้นฐานของผู้ให้ข้อมูล ตัวแปรที่ศึกษา และตัวแปรผลที่ได้จากการวิจัย ซึ่งมีรายละเอียดดังนี้

1. การออกแบบการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้ออกแบบการวิจัยเป็นการวิจัยเชิงพรรณนา ที่มีแบบแผนการวิจัยในลักษณะของกลุ่มตัวอย่างเดียว ศึกษาสถานการณ์ที่ไม่มีการทดลอง (The one short, non-experimental case study design) โดยผู้วิจัยไม่ได้จัดทำหรือสร้างสถานการณ์ตามเงื่อนไขที่ต้องการใด ๆ

2. ตัวแปรที่ใช้ในการวิจัย

ตัวแปรที่ศึกษาที่ใช้ในการวิจัยในครั้งนี้ ประกอบไปด้วยตัวแปรพื้นฐาน ตัวแปรต้น และตัวแปรตาม ดังรายละเอียดดังต่อไปนี้ 1. ตัวแปรพื้นฐาน เป็นสถานภาพส่วนตัวของผู้ตอบแบบสอบถาม ได้แก่ เพศ อายุ (เศษเดือนเกิน 6 เดือนให้นับเป็น 1 ปี) ระดับการศึกษา ตำแหน่ง ประสบการณ์ในการทำงานตามตำแหน่ง 2. ตัวแปรต้น (Independent Variables) คือ ภาวะผู้นำของผู้บริหารสถานศึกษาตามหลักปาปนิกรรม 3 ตามแนวคิดของพระปัญญา โชติธมฺโน, 2561 , น.71 ประกอบด้วย 3 ด้าน ได้แก่ 1) ด้านจักขุมา (การมีวิสัยทัศน์ : Vision) (X1) 2) ด้านวิริโร (การบริหารจัดการ : Management) (X2) 3) ด้านนิสยสมปนโน (การมีมนุษยสัมพันธ์ : Relation) (X3) 3. ตัวแปรตาม (Dependent Variables) คือ การบริหารงานวิชาการตามแนวคิดของพัทธยา ชนะพันธ์ ประกอบด้วย 6 ด้าน ได้แก่ 1) การพัฒนาศักยภาพของวิชาการ (X1) 2) การสร้างบรรยากาศและวัฒนธรรมที่เอื้อต่อการเรียนรู้ (X2) 3) การกำหนดทิศทางการเปลี่ยนแปลง (X3) 4) การนิเทศและการประเมินผลปฏิบัติการสอน (X4) 5) การบริหารหลักสูตรการเรียนการสอน (X5) และ 6) การพัฒนาครูให้เป็นครูมืออาชีพ (X6)

ประชากร

ประชากรที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ ได้แก่ ผู้บริหารสถานศึกษา ครูและบุคลากรทางการศึกษาในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา นครปฐม จำนวน 1,814 คน

กลุ่มตัวอย่าง

กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยคือ ผู้บริหารสถานศึกษา ครูและบุคลากรทางการศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา นครปฐม ซึ่งได้มาจากการเปิดตารางประมาณขนาดตัวอย่างของเครจซี่และมอร์แกน (Krejcie and Morgan) และได้กลุ่มตัวอย่างจำนวน 317 คน

ศูนย์พัฒนาระบบงานวิจัย
Thai Journal Citation Index Centre

<https://so08.tci-thaijo.org/index.php/dhammalife/index>

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยใช้แบบสอบถามความคิดเห็นแบบปลายเปิด (Open-ended Questionnaire) เป็นเครื่องมือในการเก็บรวบรวมข้อมูล โดยสร้างข้อคำถามภายใต้กรอบแนวคิดและทฤษฎีที่เกี่ยวข้อง เพื่อให้ครอบคลุมวัตถุประสงค์ของการศึกษา แบ่งออกเป็น 3 ตอน ดังนี้ ตอนที่ 1 แบบสอบถามเกี่ยวกับปัจจัยส่วนบุคคลของผู้ตอบแบบสอบถาม ประกอบด้วยข้อมูลพื้นฐาน ได้แก่ เพศ อายุ (เศษเดือนเกิน 6 เดือนให้นับเป็น 1 ปี) ระดับการศึกษา ตำแหน่ง และประสบการณ์ในการทำงานในตำแหน่งปัจจุบัน ลักษณะของข้อคำถามเป็นแบบสำรวจรายการ (Check list) ตอนที่ 2 แบบสอบถามเกี่ยวกับภาวะผู้นำของผู้บริหารสถานศึกษาตามหลัก "ปาปนิกรธรรม 3" ตามแนวคิดของพระปัญญา โชติธมฺโม (2561, น. 71) ประกอบด้วย 3 ด้าน ได้แก่ จักขุมา (การมีวิสัยทัศน์ : Vision) วิธูโร (การบริหารจัดการ : Management) นิสสยสมปนโน (การมีมนุษยสัมพันธ์ : Relation) ตอนที่ 3 แบบสอบถามเกี่ยวกับการบริหารงานวิชาการตามแนวคิดของพัทธยา ชนะพันธ์ ประกอบด้วย 6 ด้าน ได้แก่ การพัฒนาศักยภาพทางวิชาการ การสร้างบรรยากาศและวัฒนธรรมที่เอื้อต่อการเรียนรู้การกำหนดทิศทางการเปลี่ยนแปลง การนิเทศและการประเมินผลการสอน การบริหารหลักสูตรการเรียนการสอน การพัฒนาครูให้เป็นครูมืออาชีพ 5 หมายถึง ภาวะผู้นำของผู้บริหารสถานศึกษาตามหลักปาปนิกรธรรม 3 / การบริหารงานวิชาการ อยู่ในระดับมากที่สุด 4 หมายถึง ภาวะผู้นำของผู้บริหารสถานศึกษาตามหลักปาปนิกรธรรม 3 / การบริหารงานวิชาการ อยู่ในระดับมาก 3 หมายถึง ภาวะผู้นำของผู้บริหารสถานศึกษาตามหลักปาปนิกรธรรม 3 / การบริหารงานวิชาการ อยู่ในระดับปานกลาง 2 หมายถึง ภาวะผู้นำของผู้บริหารสถานศึกษาตามหลักปาปนิกรธรรม 3 / การบริหารงานวิชาการ อยู่ในระดับน้อย 1 หมายถึง ภาวะผู้นำของผู้บริหารสถานศึกษาตามหลักปาปนิกรธรรม 3 / การบริหารงานวิชาการ อยู่ในระดับน้อยที่สุด

การเก็บรวบรวมข้อมูล

เพื่อให้ได้รับความร่วมมือในการตอบแบบสอบถามและได้ข้อมูลตามความจริง ผู้วิจัยได้ดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูลตามขั้นตอนดังนี้ 1. ผู้วิจัยทำหนังสือถึงคณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย ในการทำหนังสือขอความอนุเคราะห์ไปยังสถานศึกษาในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษานครปฐม เพื่อขออนุญาตเก็บข้อมูลจากกลุ่มตัวอย่าง 2. ผู้วิจัยดำเนินการจัดทำแบบสอบถาม และส่งแบบสอบถามด้วยตนเอง สำหรับสถานศึกษาในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา นครปฐม ที่สามารถดำเนินการได้ ส่วนสถานศึกษาที่ไม่สะดวก ผู้วิจัยใช้การจัดส่งแบบสอบถาม ทางไปรษณีย์โดยวิธีการลงทะเบียน พร้อมแนบของเปล่าและติดแสตมป์ เพื่อให้ผู้ตอบแบบสอบถามส่งแบบสอบถามกลับคืนผู้วิจัยโดยตรงทางไปรษณีย์ 3. ผู้วิจัยได้ทำการตรวจสอบความเรียบร้อยสมบูรณ์ของแบบสอบถามที่รับคืนจากกลุ่มตัวอย่าง มีความสมบูรณ์ทุกฉบับ แล้วจึงนำมาทำการวิเคราะห์ข้อมูลทางสถิติต่อไป

การวิเคราะห์ข้อมูลและเกณฑ์การแปลความหมาย

เพื่อให้การวิจัยครั้งนี้เป็นไปอย่างถูกต้องตามระเบียบวิธีวิจัย ผู้วิจัยรวบรวมข้อมูลทุกขั้นตอนจากแบบสอบถามและนำมาวิเคราะห์ โดยใช้เทคนิคทางสถิติทางคอมพิวเตอร์ประมวลผลข้อมูล ซึ่งได้นำข้อมูลจากแบบสอบถามเป็นรหัสแทนค่าและประมวลผลด้วยโปรแกรมสำเร็จรูป เพื่อให้การวิเคราะห์ข้อมูลตรงตามวัตถุประสงค์ของการวิจัยและข้อคำถามในการวิจัยได้ใช้สถิติในการวิเคราะห์ข้อมูล ดังนี้ 1. การวิเคราะห์ข้อมูลสถานภาพพื้นฐานของผู้ตอบแบบสอบถาม จำแนก เพศ อายุ (เศษเดือนเกิน 6 เดือนให้นับเป็น 1 ปี) ระดับการศึกษา ตำแหน่ง ประสบการณ์ในการทำงานตามตำแหน่ง วิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้ความถี่ (Frequency

Distributions) และค่าร้อยละ (Percentage) 2. การวิเคราะห์ข้อมูลภาวะผู้นำของผู้บริหารสถานศึกษาตามหลัก ปาปนิกรรม 3 และและการบริหารงานวิชาการ วิเคราะห์ข้อมูลด้วยค่าเฉลี่ย (Mean) และค่าส่วนเบี่ยงเบน มาตรฐาน (Standard Division) แล้วนำค่าเฉลี่ยที่ได้ไปเปรียบเทียบกับเกณฑ์ตามแนวคิดของลิเคิร์ท (บุญชม ศรีสะอาด, 2556, หน้า 121) โดยได้กำหนดค่าคะแนนของช่วงน้ำหนักรับเป็น 5 ระดับ 3. การวิเคราะห์ข้อมูลภาวะ ผู้นำของผู้บริหารสถานศึกษาตามหลักปาปนิกรรม 3 ที่ส่งผลต่อการบริหารงานวิชาการ โดยใช้สถิติวิเคราะห์ การถดถอย พหุคูณแบบขั้นตอน (Stepwise multiple regression analysis) ซึ่งก่อนการวิเคราะห์การถดถอย พหุคูณแบบขั้นตอน ผู้วิจัยได้วิเคราะห์ความสัมพันธ์ระหว่างภาวะผู้นำของผู้บริหารสถานศึกษาตามหลักปาปนิ กรรม 3 ตัวแปรต้น ในการวิเคราะห์ หาค่าความสัมพันธ์จะใช้ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ของเพียร์สัน (Pearson's product-moment correlation coefficient) สำหรับเกณฑ์และแปลความหมายดังนี้ (เฉลิมศรี อรรถกุล, 2558, น. 206) ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ (r) 0.81 ขึ้นไป หมายถึง มีความสัมพันธ์กันสูงมาก ค่า สัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ (r) 0.61-0.80 หมายถึง มีความสัมพันธ์กันสูง ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ (r) 0.41-0.60 หมายถึง มีความสัมพันธ์กันปานกลาง ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ (r) 0.20-0.40 หมายถึง มีความสัมพันธ์กันต่ำ ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ (r) ต่ำกว่า 0.20 หมายถึง มีความสัมพันธ์กันต่ำมาก สำหรับทิศทางความสัมพันธ์ พิจารณา ดังนี้ ถ้าค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ (r) มีค่าเป็นบวกแสดงว่าภาวะผู้นำของผู้บริหารสถานศึกษาตามหลัก ปาปนิกรรม 3 กับการบริหารงานวิชาการ มีความสัมพันธ์ในลักษณะคล้ายตามกัน ถ้าค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ (r) มีค่าเป็นลบ ภาวะผู้นำของผู้บริหารสถานศึกษาตามหลักปาปนิกรรม 3 กับการบริหารงานวิชาการ มี ความสัมพันธ์ในทางตรงกันข้ามกันหรือผกผันกัน การวิเคราะห์สมการถดถอยพหุคูณแบบเป็นขั้นตอน (stepwise multiple regression analysis) โดยผู้วิจัยได้ทำการวิเคราะห์ตามข้อตกลงเบื้องต้นในการวิเคราะห์ การถดถอยพหุคูณแบบเป็นขั้นตอน เพื่อทดสอบว่าตัวแปรต้น (Independent Variables) ทุกตัว จะไม่มี ความสัมพันธ์กันเองสูง เพื่อป้องกันปัญหาความสัมพันธ์ภายในของตัวแปรพยากรณ์ (Multicollinearity) โดย พิจารณาจากค่าความคงทนของการยอมรับ (Tolerance) เกณฑ์ที่ใช้คือ ต้องมากกว่า 0.19 ค่าปัจจัย การ ขยายตัวของความแปรปรวน Variance inflation factor (VIF) เกณฑ์ที่ใช้คือ ต้องไม่เกิน 5.3 (ลัดดาวัลย์ เพชร โรจน์ และคณะ, 2562, น. 277) เพื่อเป็นการตรวจสอบข้อมูลก่อนที่จะนำไปใช้เพื่อการวิเคราะห์การถดถอย พหุคูณแบบขั้นตอนต่อไป

ผลการวิจัย

สถานภาพทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม ซึ่งได้จากการตอบแบบสอบถามของผู้บริหารสถานศึกษา และ ครูผู้สอน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา นครปฐม จำนวน 317 คน เมื่อแยกพิจารณาตามเพศ อายุ(เศษเดือนเกิน 6 เดือนให้นับเป็น 1 ปี) ระดับการศึกษา ตำแหน่ง ประสบการณ์ในการทำงานตามตำแหน่ง มี รายละเอียดดังตารางที่ 1

ตารางที่ 1 ผลการวิเคราะห์สถานภาพทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม

(n = 317)		
สถานภาพของผู้ตอบแบบสอบถาม	จำนวน	ร้อยละ
เพศ	ชาย	139
	หญิง	178
รวม	317	100

ศูนย์ดัชนีการอ้างอิงวารสารไทย
Thai Journal Citation Index Centre

<https://so08.tci-thaijo.org/index.php/dhammalife/index>

สถานภาพของผู้ตอบแบบสอบถาม		จำนวน	ร้อยละ
อายุ(เพศเดือนเกิน 6 เดือนให้นับเป็น 1 ปี)	21 – 30 ปี	80	25.24
	31 – 40 ปี	141	44.48
	41 – 50 ปี	72	22.71
	51 ปีขึ้นไป	24	7.57
รวม		317	100
ระดับการศึกษา	ปริญญาเอก	9	2.84
	ปริญญาโท	96	30.28
	ปริญญาตรี	212	66.88
รวม		317	100
ตำแหน่ง	ผู้บริหารสถานศึกษา	58	18.30
	ครู	259	81.70
รวม		317	100
ประสบการณ์ในการทำงานตามตำแหน่ง	น้อยกว่า 5 ปี	51	16.09
	5 – 10 ปี	140	44.16
	11 – 15 ปี	83	26.19
	16 - 20 ปี	23	7.25
	21 ปีขึ้นไป	20	6.31
รวม		317	100

จากตารางที่ 1 พบว่า ผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่เป็นเพศหญิง จำนวน 178 คน คิดเป็นร้อยละ 56.15 และเพศชาย จำนวน 139 คน คิดเป็นร้อยละ 43.85 เมื่อพิจารณาอายุ พบว่า ผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่ มีอายุ 31 – 40 ปี จำนวน 141 คน คิดเป็นร้อยละ 44.48 รองลงมาคือ มีอายุ 21 – 30 ปี จำนวน 80 คน คิดเป็นร้อยละ 25.24 มีอายุ 41 – 50 ปี จำนวน 72 คิดเป็นร้อยละ 22.71 และมีอายุ 51 ปีขึ้นไปจำนวน 24 คน คิดเป็นร้อยละ 7.57 เมื่อพิจารณาระดับการศึกษา พบว่า ผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่จบการศึกษาระดับปริญญาตรี จำนวน 212 คน คิดเป็นร้อยละ 66.88 รองลงมา คือ ระดับปริญญาโท จำนวน 96 คน คิดเป็นร้อยละ 30.28 และระดับปริญญาเอก จำนวน 9 คน คิดเป็นร้อยละ 2.84 เมื่อพิจารณาตำแหน่ง พบว่า ผู้ตอบแบบสอบถามมีตำแหน่งครู จำนวน 259 คน คิดเป็นร้อยละ 81.70 และผู้บริหารสถานศึกษา จำนวน 58 คน คิดเป็นร้อยละ 18.30 และ เมื่อพิจารณาประสบการณ์ทำงานในสถานศึกษา พบว่า ผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่มีประสบการณ์ทำงาน 5 - 10 ปี จำนวน 140 คน คิดเป็นร้อยละ 44.16 รองลงมา คือ มีประสบการณ์ทำงาน 11 - 15 ปี จำนวน 83 คน คิดเป็นร้อยละ 26.19 มีประสบการณ์การทำงาน น้อยกว่า 5 ปี จำนวน 51 คน คิดเป็นร้อยละ 16.09 มีประสบการณ์การทำงาน 16 - 20 ปี จำนวน 23 คน คิดเป็นร้อยละ 7.25 และประสบการณ์การทำงาน 21 ปีขึ้นไป จำนวน 20 คน คิดเป็นร้อยละ 6.31

ตารางที่ 2 ค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$) ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) และระดับการบริหารงานวิชาการ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา นครปฐม โดยภาพรวม

(n = 317)

การบริหารงานวิชาการ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา นครปฐม (Y_{tot})	$\bar{X}$	S.D.	ระดับ
1. การพัฒนาศักยภาพของวิชาการ (Y_1)	4.69	0.44	มากที่สุด
2. การสร้างบรรยากาศและวัฒนธรรมที่เอื้อต่อการเรียนรู้ (Y_2)	4.74	0.41	มากที่สุด
3. การกำหนดทิศทางการเปลี่ยนแปลง (Y_3)	4.69	0.44	มากที่สุด
4. การนิเทศและการประเมินผลปฏิบัติการสอน (Y_4)	4.65	0.48	มากที่สุด
5. การบริหารหลักสูตรการเรียนการสอน (Y_5)	4.51	0.63	มากที่สุด
6. การพัฒนาครูให้เป็นครูมืออาชีพ (Y_6)	4.65	0.59	มากที่สุด
รวม	4.65	0.46	มากที่สุด

จากตารางที่ 4.6 พบว่า การบริหารงานวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา นครปฐม โดยภาพรวมอยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{X}$ = 4.65, S.D. = 0.46) เมื่อพิจารณารายด้านอยู่ในระดับมากที่สุดทุกด้าน เรียงลำดับจากมากไปหาน้อย ดังนี้ คือ ด้านการสร้างบรรยากาศและวัฒนธรรมที่เอื้อต่อการเรียนรู้ ($\bar{X}$ = 4.74, S.D. = 0.41) ด้านการพัฒนาศักยภาพของวิชาการ ($\bar{X}$ = 4.69, S.D. = 0.44) ด้านการกำหนดทิศทางการเปลี่ยนแปลง ($\bar{X}$ = 4.69, S.D. = 0.44) ด้านการนิเทศและการประเมินผลปฏิบัติการสอน ($\bar{X}$ = 4.65, S.D. = 0.48) ด้านการพัฒนาครูให้เป็นครูมืออาชีพ ($\bar{X}$ = 4.65, S.D. = 0.59) และด้านการบริหารหลักสูตรการเรียนการสอน ($\bar{X}$ = 4.51, S.D. = 0.63) ตามลำดับ

อภิปรายผล

จากการศึกษา พบว่า ภาวะผู้นำของผู้บริหารสถานศึกษาตามหลักปาปนิกรรม 3 (จักขุมา วิฐุโร และนิสสยสัมปันโน) สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา นครปฐม โดยรวมอยู่ในระดับมากที่สุด สะท้อนให้เห็นว่าผู้บริหารมีการนำหลักธรรมมาพัฒนาตนเองอย่างต่อเนื่อง ด้าน จักขุมา ผู้บริหารมีวิสัยทัศน์ มองการณ์ไกล วางแผนเป็นระบบ ด้าน วิฐุโร มีทักษะการบริหารจัดการ และการแก้ปัญหาได้อย่างมีประสิทธิภาพ และด้านนิสสยสัมปันโน มีความสามารถด้านมนุษยสัมพันธ์ การติดต่อประสานงาน (สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน, 2547) แนวคิดเรื่องภาวะผู้นำดังกล่าว สอดคล้องกับแนวคิดของสุริรัตน์ โตเขียว (2560) ที่อธิบายว่าภาวะผู้นำ คือความสามารถในการชักชวนและจูงใจบุคคลให้ปฏิบัติตามอย่างเต็มใจ รวมทั้งสาวิตรี มาตขาว (2560) ที่เน้นการสร้างแรงบันดาลใจและความร่วมมือขององค์การ เช่นเดียวกับเพ็ญญา ศรีแปลก (2563) ที่กล่าวว่าผู้บริหารต้องริเริ่ม สร้างสรรค์ และพัฒนาตนเองอยู่เสมอ สอดคล้องกับงานวิจัยของสุจิต กิ่งเกล้า (2563) ที่พบว่าคุณลักษณะผู้นำที่พึงประสงค์ตามหลักปาปนิกรรม คือ ด้านวิสัยทัศน์ (จักขุมา) มากที่สุด รองลงมาคือมนุษยสัมพันธ์ (นิสสยสัมปันโน) และการจัดการ (วิฐุโร) โดยมีความสัมพันธ์เชิงบวกในระดับสูงกับภาวะผู้นำ ($R = .925^{**}$). งานวิจัยของชยาภาภรณ์ ทองบ่อ (2562) ก็สนับสนุนว่า การสร้างแรงบันดาลใจมีอิทธิพลสูงสุดต่อประสิทธิผลการบริหารสาธารณะ และงานของนภเกศณ์ ดารมย์ (2561) ที่ศึกษาภาวะผู้นำเชิงพุทธ ก็ชี้ว่ามนุษย์

ศูนย์ดัชนีการอ้างอิงวารสารไทย
Thai Journal Citation Index Centre

<https://so08.tci-thaijo.org/index.php/dhammalife/index>

สัมพันธ์เป็นองค์ประกอบสำคัญที่สุด สำหรับ การบริหารงานวิชาการ พบว่าโดยรวมอยู่ในระดับมากที่สุด ผู้บริหารให้ความสำคัญกับการเรียนการสอน การพัฒนานักเรียน และการประกันคุณภาพการศึกษา ส่งเสริมให้ครูและบุคลากรทำงานเป็นทีม มีเป้าหมายและแผนงานชัดเจน (เอียร์พัฒน์ ชูปวา, 2559; พระอนันต์ ตโมนุโท, 2560; ธนัญญา คุณสุข, 2565) ผลวิจัยต่าง ๆ ยังสนับสนุนผลการศึกษานี้ เช่น ปิยนาด ธนพวรรกุล (2560) ที่พบว่าการบริหารงานวิชาการในโรงเรียนกลุ่มกรุงธนเหนืออยู่ในระดับสูงในหลายด้าน เช่น การจัดการหลักสูตร และการพัฒนาสื่อการเรียนการสอน เช่นเดียวกับงานวิจัยของ ภรณ์กนก เต็มใจ และคณะ (2567) ที่พบว่าการพัฒนาสื่อนวัตกรรมและเทคโนโลยีสามารถพยากรณ์การจัดการเรียนรู้เชิงรุกได้ถึงร้อยละ 91 และงานของจากรุวรรณ เกตุศรีรักษ์ และคณะ (2567) ที่เน้นภาวะผู้นำเชิงนวัตกรรมมีผลต่อการพัฒนากระบวนการเรียนรู้ในสถานศึกษา กล่าวโดยสรุป ภาวะผู้นำตามหลักปาปณิกธรรม 3 และการบริหารงานวิชาการ มีบทบาทสำคัญอย่างยิ่งในการยกระดับคุณภาพของสถานศึกษาในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษานครปฐม ทั้งในด้านการพัฒนานักเรียน การบริหารจัดการ และการเตรียมความพร้อมของบุคลากรเพื่อความสำเร็จอย่างยั่งยืน

สรุป

ภาวะผู้นำของผู้บริหารสถานศึกษาตามหลักปาปณิกธรรม 3 ที่ส่งผลต่อการบริหารงานวิชาการ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา นครปฐม การศึกษานี้วิเคราะห์ข้อมูลเกี่ยวกับภาวะผู้นำของผู้บริหารสถานศึกษาตามหลัก ปาปณิกธรรม 3 ที่ส่งผลต่อการบริหารงานวิชาการ ในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา นครปฐม สรุปสาระสำคัญดังนี้ 1. สถานภาพทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม ผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่เป็นเพศหญิง (ร้อยละ 56.15) มีอายุระหว่าง 31-40 ปี มากที่สุด (ร้อยละ 44.48) ระดับการศึกษาส่วนใหญ่ จบปริญญาตรี (ร้อยละ 66.88) ส่วนใหญ่ดำรงตำแหน่งครู (ร้อยละ 81.70) และมีประสบการณ์ทำงานระหว่าง 5-10 ปี (ร้อยละ 44.16) 2. ภาวะผู้นำของผู้บริหารตามหลักปาปณิกธรรม 3 ผลการศึกษาพบว่า ภาวะผู้นำโดยรวมอยู่ในระดับมากที่สุด โดยเรียงลำดับจากค่าเฉลี่ยสูงสุด ได้แก่ จักขุมา (ผู้มีวิสัยทัศน์และมองการณ์ไกล) นิสสัยสัมปโน (ผู้เป็นที่พึ่งและพัฒนาผู้อื่น) วิรุโ (ผู้มีความเชี่ยวชาญและแก้ปัญหาได้ดี) รายด้านสรุปได้ว่า: จักขุมา: ผู้บริหารมีการกำหนดวิสัยทัศน์และกลยุทธ์อย่างชัดเจน วิรุโ: ผู้บริหารสร้างบรรยากาศที่เป็นมิตร ส่งเสริมประสิทธิภาพการทำงาน นิสสัยสัมปโน: ผู้บริหารยกย่องเชิดชูเกียรติและสร้างขวัญกำลังใจแก่บุคลากร 3. การบริหารงานวิชาการ ภาพรวมของการบริหารงานวิชาการอยู่ในระดับมากที่สุด ทุกด้าน โดยเรียงลำดับจากมากไปน้อยได้แก่: การสร้างบรรยากาศและวัฒนธรรมที่เอื้อต่อการเรียนรู้ การพัฒนาศักยภาพของวิชาการ การกำหนดทิศทางการเปลี่ยนแปลง การนิเทศและการประเมินผลปฏิบัติการสอน การพัฒนาครูให้เป็นครูมืออาชีพ การบริหารหลักสูตรการเรียนการสอน ตัวอย่างที่โดดเด่นเช่น: ผู้บริหารส่งเสริมการใช้เทคโนโลยีในการเรียนการสอน ผู้บริหารสร้างความเชื่อมั่นให้นักเรียนและผู้ปกครอง ผู้บริหารสื่อสารวิสัยทัศน์และเป้าหมายอย่างชัดเจน 4. ความสัมพันธ์ระหว่างภาวะผู้นำกับการบริหารงานวิชาการ การวิเคราะห์สมการถดถอยพบว่า: ภาวะผู้นำด้าน จักขุมา (X1) และ ด้านวิรุโ (X2) ส่งผลต่อการบริหารงานวิชาการอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 มีค่าสัมประสิทธิ์การถดถอยเท่ากับ $R^2 = 0.886$ แสดงว่าสามารถอธิบายความแปรปรวนของการบริหารงานวิชาการได้ถึงร้อยละ 88.6 สมการพยากรณ์ในรูปคะแนนดิบ: $\hat{Y}_{tot} = 0.085 + 0.040(X2) + 0.046(X1)$ สมการพยากรณ์ในรูปคะแนนมาตรฐาน: $z\hat{Y} = 0.721(zx1) + 0.234(zx2)$

ข้อเสนอแนะเพื่อนำไปใช้

จากการศึกษาการศึกษาภาวะผู้นำของผู้บริหารสถานศึกษาตามหลักปาปนิกรรม 3 ที่ส่งผลต่อการบริหารงานวิชาการ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา นครปฐม ผู้วิจัยมีข้อเสนอแนะทั่วไป ข้อเสนอแนะเชิงนโยบาย ข้อเสนอแนะในการนำไปปฏิบัติ และข้อเสนอแนะสำหรับการวิจัยครั้งต่อไปได้ดังนี้

1. ข้อเสนอแนะทั่วไป

ผู้บริหารสถานศึกษาและผู้ที่เกี่ยวข้องกับการจัดการศึกษาของสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา นครปฐม ควรส่งเสริมให้ผู้บริหารสถานศึกษานำหลักปาปนิกรรม 3 มาใช้ในการบริหารงานวิชาการอย่างเป็นระบบ โดยเน้นการพัฒนาหลักสูตรที่ตอบโจทย์ผู้เรียน สนับสนุนครูให้มีความก้าวหน้าในการสอน และใช้เทคโนโลยีในการบริหารจัดการเพื่อเพิ่มประสิทธิภาพในการเรียนรู้ของผู้เรียน

2. ข้อเสนอแนะเชิงนโยบาย

เพื่อให้ได้ข้อมูลประกอบการตัดสินใจเชิงนโยบาย ผู้วิจัยได้มีข้อเสนอแนะในการนำผลการวิจัยไปประยุกต์ใช้ ดังนี้ 1. จากการวิจัย ภาวะผู้นำของผู้บริหารสถานศึกษาตามหลักปาปนิกรรม 3 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา นครปฐม ผลการวิจัยพบว่า ภาวะผู้นำด้านวิธวิธี มีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุด ดังนั้น ผู้บริหารควรมุ่งเน้นการเรียนรู้และพัฒนาตนเองอย่างต่อเนื่อง เพื่อให้ทันต่อการเปลี่ยนแปลงของระบบการศึกษา ผู้บริหารควรใช้ข้อมูลและหลักฐานเชิงประจักษ์ในการตัดสินใจ นำเทคโนโลยีมาใช้ในการบริหารและการเรียนการสอน ส่งเสริมการวิจัยและนวัตกรรมเพื่อสร้างองค์ความรู้ใหม่ และสร้างเครือข่ายความร่วมมือกับสถาบันการศึกษาและผู้เชี่ยวชาญ เพื่อแลกเปลี่ยนแนวทางที่เป็นประโยชน์ ซึ่งทั้งหมดนี้จะช่วยให้การบริหารงานมีประสิทธิภาพและพัฒนาสถานศึกษาให้ก้าวหน้าอย่างยั่งยืน 2. จากการวิจัย การบริหารงานวิชาการ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา นครปฐม ผลการวิจัยพบว่า ด้านที่มีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุด ดังนั้น ผู้บริหารควรวางแผนกลยุทธ์ในการพัฒนาความรู้ ความเข้าใจในเรื่องการจัดทำหลักสูตรแก่ผู้มีส่วนเกี่ยวข้อง ส่งเสริมการดำเนินงานสร้างหลักสูตร การนำหลักสูตรไปสู่การปฏิบัติ และการประเมินการใช้หลักสูตร

3. จากผลการวิจัยพบว่า ภาวะผู้นำของผู้บริหารสถานศึกษาตามหลักปาปนิกรรม 3 มีความสัมพันธ์กันในทางบวกกับการบริหารงานวิชาการ อยู่ในระดับสูง ทั้งการพัฒนาศักยภาพของวิชาการ การสร้างบรรยากาศและวัฒนธรรมที่เอื้อต่อการเรียนรู้ การกำหนดทิศทางการเปลี่ยนแปลง การนิเทศและการประเมินผลปฏิบัติการสอน การบริหารหลักสูตรการเรียนการสอน และการพัฒนาครูให้เป็นครูมืออาชีพ แต่อย่างไรก็ตาม ผู้บริหารควรกำหนดวิสัยทัศน์ เป้าหมาย และพันธกิจ การจัดการเรียนรู้ การบริหารจัดการหลักสูตรและการสอน การพัฒนานักเรียน การพัฒนาครู และการส่งเสริมบรรยากาศสิ่งแวดล้อมและวัฒนธรรมการเรียนรู้ และปรับปรุงคุณภาพการเรียนการสอน ที่จะนำองค์กรไปสู่เป้าหมายและมีประสิทธิภาพสูงสุด

ข้อเสนอแนะเพื่อการวิจัยครั้งต่อไป

1. ควรพัฒนาผู้บริหารตามหลักปาปนิกรรม 3 ผ่านการอบรมและการฝึกปฏิบัติจริงในการบริหารงานวิชาการ ในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา นครปฐม

2. ควรปรับระบบบริหารงานวิชาการ ให้ยืดหยุ่น ทันสมัย และตอบโจทย์ผู้เรียนโดยใช้เทคโนโลยีสนับสนุน ในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา นครปฐม

3. ควรติดตามและประเมินผลอย่างต่อเนื่อง เพื่อปรับปรุงแนวทางการบริหารงานวิชาการให้มีประสิทธิภาพและสอดคล้องกับเป้าหมายของสถานศึกษาในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา นครปฐม

เอกสารอ้างอิง

- คชาภรณ์ เสริมศรี. (2557). *ภาวะผู้นำเชิงกลยุทธ์ของผู้บริหารสถานศึกษาที่ส่งผลต่อประสิทธิผลของโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาหนองบัวลำภู เขต 1* (วิทยานิพนธ์ศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต). มหาวิทยาลัยขอนแก่น.
- จารุวรรณ เกตุศรีรักษ์ และคณะ. (2567). *ภาวะผู้นำเชิงนวัตกรรมของผู้บริหารสถานศึกษาที่ส่งผลต่อการบริหารงานวิชาการด้านการพัฒนากระบวนการเรียนรู้ของโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษากรุงเทพมหานคร เขต 2. คณะศิลปศาสตร์และวิทยาศาสตร์ มหาวิทยาลัยเอเชียอาคเนย์.*
- ปิยนถ ธนพรวรกุล. (2560). *การบริหารงานวิชาการกับคุณลักษณะอันพึงประสงค์ของผู้เรียนในโรงเรียนสังกัดกรุงเทพมหานคร กลุ่มกรุงเทพมหานคร* (วิทยานิพนธ์ศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต). มหาวิทยาลัยศิลปากร.
- เพ็ญญา พลัฒิม. (2559). *ภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษาที่ส่งผลต่อประสิทธิผลของโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาราชบุรี เขต 2* (วิทยานิพนธ์ศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต). มหาวิทยาลัยราชภัฏนครปฐม.
- เพ็ญญา ศรีแปลก. (2563). *การศึกษาภาวะผู้นำของผู้บริหารสถานศึกษาขั้นพื้นฐานสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสระแก้ว* (วิทยานิพนธ์มหาบัณฑิต). มหาวิทยาลัยราชภัฏรำไพพรรณี.
- ภรณ์กนก เต็มใจ และคณะ. (2567). *การบริหารงานวิชาการที่ส่งผลต่อการจัดการเรียนรู้เชิงรุกของสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาสุรินทร์* (วิทยานิพนธ์ศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต). คณะศิลปศาสตร์ สถาบันรัชต์ภาคย์.
- วรรณวิษา จีนไผ่. (2561). *การบริหารงานวิชาการกับประสิทธิผลของโรงเรียนมัธยมศึกษาจังหวัดนครปฐม* (วิทยานิพนธ์ศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต). มหาวิทยาลัยศิลปากร.
- สาวิตรี มาตขาว. (2560). *ปัจจัยภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารที่ส่งผลต่อประสิทธิผลการจัดการเรียนรู้ของครูผู้สอนในโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 22* (วิทยานิพนธ์มหาบัณฑิต). มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร.
- สุจิต กิ่งเกล้า. (2563). *การบูรณาการหลักทศตียาปณิกธรรมเพื่อส่งเสริมคุณลักษณะผู้นำที่พึงประสงค์ของผู้บริหารสำนักงานประกันสังคมจังหวัดสมุทรสาคร* (วิทยานิพนธ์รัฐประศาสนศาสตรมหาบัณฑิต). มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย.
- สุรรัตน์ โตเขียว. (2560). *รูปแบบภาวะผู้นำของผู้บริหารสถานศึกษาขั้นพื้นฐานในศตวรรษที่ 21* (ดุขนิพนธ์ครุศาสตรดุขบัณฑิต). มหาวิทยาลัยราชภัฏนครสวรรค์.

ศูนย์ดัชนีการอ้างอิงวารสารไทย
Thai Journal Citation Index Centre

<https://so08.tci-thaijo.org/index.php/dhammalife/index>